

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

16 Ocak 2024 tarihinde, Diyarbakır'ın Silvan, Hazro ve Lice ilçelerini Kulp ilçesinden Muş'a bağlayacak olan 700 metrelik viyadük inşasında kullanılan dinamitler nedeniyle, II. Abdülhamit döneminde inşa edilen tarihi Taşköprü ciddi hasar görmüştür. Patlamalar sonucu dağlardan kopan kaya parçalarının köprünün bir bölümüne ve ayaklarına isabet etmesi sonucu çökmeler meydana gelmiştir. Sarım Çayı üzerinde yer alan, Kulp ve Silvan ilçelerini birbirine bağlayan bu köprü, bölge halkı tarafından yoğun olarak kullanılmaktadır. Viyadük inşaatının finansmanı Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından sağlanmış olup, proje Karayolları Genel Müdürlüğü'nce 42 milyon lira bedelle ihale edilmiştir. Ancak, Silvan Barajı'nın göletindeki suyun tutulmasıyla köprünün 100 metre derinliğinde su altında kalacağı belirtilmektedir.

Bununla birlikte, Silvan Barajı'nın faaliyete geçmesiyle Kulp, Lice, Silvan ve Hazro ilçeleri sınırları içinde kalan 50 köy ve bölgedeki şelalelerin yok olacağı, tarihi ve ekolojik açıdan önemli bir değer taşıyan Geliyê Godernê Vadisi'nin sular altında kalacağına dair endişeler kamuoyunda tartışılmaktadır. Ağustos 2023'te Silvan Barajı'nın faaliyete geçmesiyle ilgili benzer kaygıları dile getiren soru önergemiz ise herhangi bir yanıt verilmeden TBMM gündeminde yayımlanmıştır. Bu doğrultuda, Silvan Barajı ve ilgili projelerin bölgenin doğal ve kültürel mirasına vereceği zararlar hakkında Bakanlığınızın kamuoyunu yeterince bilgilendirmediği açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- Silvan Barajı'nın devreye girmesiyle birlikte Sarım Çayı üzerindeki tarihi Taşköprü'nün su altında kalacağı öngörülmekte midir? Bu ve benzeri tarihi yapıları korumak adına baraj projesi kapsamında ne tür önlemler alınmıştır?

- 2- 42 milyon lira bedelle ihalesi yapılan viyadük projesinin, Silvan Barajı'nın devreye girmesiyle kısa süre içinde su altında kalacak olması göz önünde bulundurulduğunda, bu projede uzun vadeli planlama ve maliyet etkinliği nasıl değerlendirilmiştir?
- 3- Barajlar ve HES projeleri nedeniyle kaç köy, tarımsal alan, kültürel miras ve tarihi yapı su altında kalacaktır? Bu yapıların korunması için alınan önlemler var mıdır?
- 4- Geliyê Godernê Vadisi ve Taşköprü'nün sular altında kalmasını önleyecek herhangi bir alternatif proje gündeme getirilmiş midir?
- 5- Bu baraj ve HES projelerinin çevre üzerindeki kısa, orta ve uzun vadeli etkileri neler olacaktır? Bu bulgular kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 6- Baraj projeleri nedeniyle bölge halkından kaç kişinin evlerini terk etmek zorunda kalacağı belirlenmiş midir? Bu kişilere yönelik bir yerleşim ve tazminat planı var mıdır?
- 7- Geliyê Godernê Vadisi'nde inşa edilen baraj ve HES projelerinin bölgedeki flora ve fauna üzerindeki etkileri araştırılmış mıdır? Bölgedeki ekosistemin korunması için hangi adımlar atılmaktadır?